

Đoàn cán bộ Viện Xã hội học đến thăm và làm việc tại Viện Xã hội học, Viện Nghiên cứu Chính trị-Xã hội - Viện Hàn lâm Khoa học Nga

Thực hiện kế hoạch hợp tác trao đổi khoa học giữa Trung tâm Khoa học xã hội Việt Nam với Viện Hàn lâm khoa học Nga, từ ngày 21 đến 30 tháng 8 năm 2001, đoàn cán bộ Viện Xã hội học do PGS.TS Trịnh Duy Luân làm trưởng đoàn. Cùng hai thành viên là TS.Nguyễn Hữu Minh, Phó Viện trưởng Viện Xã hội học và TS. Mai Quỳnh Nam, Phó Tổng biên tập Tạp chí Xã hội học, đã đến thăm và làm việc tại Viện Xã hội học, Viện Nghiên cứu Chính trị-Xã hội thuộc Viện Hàn lâm Khoa học Nga.

GS.TS. Drobijeva L.M, Viện trưởng, TS. Konstantinovski D.L, Viện phó, phụ trách khoa học - Viện Xã hội học, GS.TS. Redonhich Iu.M, Viện phó Viện Nghiên cứu Chính trị-Xã hội đã thân mật tiếp đoàn.

Hai bên bày tỏ sự quan tâm với các chủ đề: những kết quả và kinh nghiệm nghiên cứu xã hội học trong bối cảnh của sự biến đổi xã hội. Các nội dung: sự phân tầng xã hội, liên kết và xung đột xã hội, chính sách xã hội, những vấn đề xã hội học giáo dục đã được thảo luận.

Hai bên đặc biệt quan tâm tới triển vọng của hợp tác khoa học của Viện Xã hội học Việt Nam với Viện Xã hội học và Viện Nghiên cứu Chính trị-Xã hội Nga. Sự hợp tác này được xây dựng trên các quan hệ truyền thống tốt đẹp vốn có trong giới nghiên cứu xã hội học của hai nước.

P.V

Trao đổi khoa học về Báo cáo xã hội năm 2000

Vừa qua, Viện Xã hội học đã tổ chức trao đổi khoa học về Báo cáo khoa học năm 2000. Tham gia hoạt động khoa học này có PGS.TS Đỗ Hoài Nam - Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Giám đốc Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn Quốc gia, TS. Phạm Văn Vang - Trưởng ban Ban Kế hoạch tài chính, tập thể tác giả viết Báo cáo xã hội năm 2000.

Mở đầu cuộc trao đổi, PGS.TS Trịnh Duy Luân, người chủ biên công trình, đã nêu rõ mục đích yêu cầu và các kết quả đã đạt được trong việc thực hiện Báo cáo xã hội thường niên, mà Báo cáo xã hội năm 2000 là sự thử nghiệm đầu tiên.

Các ý kiến trao đổi tập trung vào các nội dung của Báo cáo, những thuận lợi và những khó khăn trong chuẩn bị tư liệu, sự lựa chọn các chủ đề, và tổ chức nội dung Báo cáo xã hội năm 2000. Đây được xem là những kinh nghiệm để hoàn thành Báo cáo xã hội trong các năm tiếp theo.

Phát biểu ý kiến tại buổi trao đổi khoa học này, PGS.TS Đỗ Hoài Nam đã ghi nhận những cố gắng bước đầu của Viện Xã hội học trong việc thực hiện Báo cáo xã hội năm 2000 và giao nhiệm vụ cho Viện cần có kế hoạch để làm tốt Báo cáo xã hội trong các năm tiếp theo. Hoạt động này cần được xem là nhiệm vụ quan trọng của Viện Xã hội học nhằm phục vụ mục tiêu tổ chức, quản lý xã hội của Đảng và Nhà nước.

PV.

Nghịệm thu đề tài cấp Bộ: "Tin học hóa công tác thông tin thư viện"

Ngày 1 tháng 8 năm 2001, Thư viện

Viện Xã hội học đã tiến hành nghiệm thu đề tài "Tin học hóa công tác thông tin thư viện".

Tham dự buổi nghiệm thu có PGS.TS Bùi Thế Cường, Phó Viện trưởng Viện Xã hội học, TS. Dương Bá Phương, Phó trưởng Ban Kế hoạch - Tài chính, Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn Quốc gia, cùng một số thành viên khác trong hội đồng nghiệm thu

Buổi nghiệm thu được tiến hành nghiêm túc với sự chuẩn bị chu đáo, có trách nhiệm của Phòng Thông tin - Thư viện Viện Xã hội học. Đây là năm thứ 3 Thư viện Viện Xã hội học thực hiện nhiệm vụ cấp Bộ trong khuôn khổ đề tài này. Khác với 2 năm trước, nội dung và yêu cầu nghiệm thu năm này được nâng cao hơn về cả số lượng và chất lượng. Sản phẩm nghiệm thu gồm 2 nội dung:

- Số lượng biểu ghi:

Tổng số biểu ghi hoàn thành trong năm 2000 là 2971 biểu chia thành 2 loại: cơ sở dữ liệu và tư liệu là 1091 biểu ghi; cơ sở dữ liệu tạp chí, báo cáo là 1880 biểu ghi. Các biểu ghi được trình bày một cách rõ ràng qua hệ thống các tập thư mục in theo chuyên đề phù hợp với yêu cầu tìm tin của các nghiên cứu Xã hội học chuyên biệt

- Thao tác kỹ thuật sử dụng máy tính:

Sau quá trình tự đào tạo, tới nay thao tác kỹ thuật sử dụng trên cơ sở dữ liệu CDS-ISIS FOR WINDOWS được cán bộ của Phòng sử dụng tương đối thành thục, đáp ứng nhiều hình thức yêu cầu tìm tin khác nhau.

Đề tài được hội đồng nghiệm thu đánh giá đạt chất lượng tốt. Hội đồng cũng chỉ ra một số hạn chế cần rút kinh nghiệm cho công tác tin học hóa trong hoạt động thông tin-thư viện của Viện nhằm đáp ứng yêu cầu đổi mới thông tin hiện nay.

NGUYỄN AN TÂM

Hội thảo quốc tế "Vị thành niên: Sức khỏe và Phát triển"

Ngày 12.9.2001, tại phòng họp của khách sạn Horison Hà Nội, Viện Xã hội học đã phối hợp cùng văn phòng Tổ chức Y tế thế giới tại Việt Nam tổ chức Hội thảo quốc tế "Vị thành niên: Sức khỏe và Phát triển"

PGS.TS Trịnh Duy Luân, Viện trưởng Viện Xã hội học, bà Pascale Brudon, đại diện Tổ chức Y tế thế giới tại Việt Nam chủ trì hội thảo. Tham dự hội thảo có ông Lê Huy Hoàng, Phó ban Ban Tổ chức Cán bộ và Đào tạo Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn Quốc gia; đại diện của Bộ Y tế, trường Đại học Y khoa Hà Nội, Trung tâm Giáo dục sức khỏe thành phố Hồ Chí Minh và các vị khách mời đại diện cho nhiều ban, ngành, trung tâm nghiên cứu thuộc các khối trung ương và địa phương. Về phía quốc tế có đại diện của các tổ chức quốc tế như UNESCO, UNFPA, UNICEF, World Bank...

Các tham luận được trình bày trong 4 phiên họp, theo các vấn đề:

- Phiên họp 1: Nghiên cứu về vị thành niên và sức khỏe vị thành niên do PGS.TS Trịnh Duy Luân, Viện trưởng Viện Xã hội học làm chủ tọa

- Phiên họp 2: Nghiên cứu về vị thành niên do bà Pascale Brudon, đại diện Tổ chức Y tế thế giới làm chủ tọa

- Phiên họp 3: Các dự án và chương trình can thiệp do TS. Vũ Phạm Nguyên Thanh làm chủ tọa.

- Phiên họp 4: Hướng tới sự phối hợp trong hành động do TS. Nguyễn Hữu Minh, Phó viện trưởng Viện Xã hội học làm chủ tọa

Ngoài thời gian thảo luận về các vấn đề trình bày trong 4 phiên họp

chính, Ban tổ chức hội thảo đã dành một khoảng thời gian thích hợp để trao đổi, thảo luận và báo cáo kết quả tại diễn đàn chung về các vấn đề sau:

- Xác định những vấn đề cần ưu tiên, chưa được chú trọng liên quan đến vị thành niên

- Đề xuất sự hợp tác, cộng tác giữa các cơ quan, tổ chức trong các nghiên cứu về vị thành niên tiếp theo sau hội thảo này.

- Xây dựng cơ chế phối hợp giữa các cơ quan, tổ chức nhằm huy động tối đa nguồn lực và phát huy thế mạnh của mỗi cơ quan trong nghiên cứu vị thành niên

P.V

Hội thảo: "Phòng chống HIV/AIDS tại nơi làm việc"

Trong hai ngày 25, 26 tháng 9 năm 2001, Viện Xã hội học phối hợp cùng Phòng Thương mại Công nghiệp Việt Nam (VCCI) tổ chức 2 cuộc hội thảo tại Viện Xã hội học với chuyên đề: "Phòng chống HIV/AIDS tại nơi làm việc".

Ngày 25 tháng 9: Hội thảo các nhà quản lý doanh nghiệp và chuyên gia

Ngày 26 tháng 9: Hội thảo người lao động.

Hai cuộc hội thảo trên thuộc khuôn khổ dự án "Phòng chống HIV/AIDS tại nơi làm việc: một đánh giá nhu cầu xã hội về các chính sách và can thiệp". Chương trình hội thảo do PGS.TS Bùi Thế Cường và TS. Bế Quỳnh Nga chủ trì.

Mục tiêu của hội thảo là:

- Trao đổi ý kiến về những chính sách và can thiệp hiện có cũng như tiềm tàng liên quan đến HIV/AIDS tại nơi làm việc.

- Làm rõ các nhu cầu về những chính sách và hoạt động can thiệp mới trong

lĩnh vực này

- Phát hiện những nguồn lực và năng lực tiềm tàng của doanh nghiệp, người lao động, nhà nước, VCCI và các bên tham gia khác trong việc phòng chống HIV/AIDS ở nơi làm việc.

- Gợi mở cho VCCI và tổ nghiên cứu các thông tin, tri thức và ý tưởng giúp cho việc xây dựng kế hoạch, chiến lược phòng chống HIV/AIDS tại nơi làm việc.

Các thành viên tham gia hội thảo đã trao đổi các thông tin về tình hình HIV/AIDS toàn cầu và ở Việt Nam hiện nay, đồng thời nêu lên những nhận định về tác động tiêu cực của HIV/AIDS tới doanh nghiệp, những lợi ích, thuận lợi của doanh nghiệp trong phòng chống HIV/AIDS.

Thành công của hội thảo mở ra một triển vọng to lớn cho các nhà làm chính sách, người quản lý và người lao động trong lĩnh vực phòng chống HIV/AIDS tại nơi làm việc.

NGUYỄN THỊ PHƯƠNG

Seminar khoa học do quỹ Ford tài trợ

Trong khuôn khổ dự án "*Hỗ trợ hoạt động nghiên cứu Xã hội học*" nhằm nâng cao chất lượng nghiên cứu xã hội học ở Việt Nam do quỹ Ford Foundation tài trợ, vào các ngày 21 tháng 8 và 26 tháng 9 năm 2001, Viện Xã hội học tiếp tục tổ chức 2 Seminar khoa học: "*Trò chuyện Xã hội học và dân tộc học*" và "*Phương pháp điều tra Xã hội học*".

Tham gia thảo luận tại Seminar "*Trò chuyện Xã hội học và dân tộc học*" có 6 nhà nghiên cứu thuộc hai chuyên ngành Xã hội học và Dân tộc

học: PGS.TS Bùi Thế Cường, TSKH. Bùi Quang Dũng, TS.Vũ Mạnh Lợi, ThS.Nguyễn Đức Truyền (Viện Xã hội học), TS. Nguyễn Duy Thiệu (Viện Nghiên cứu Đông Nam Á), TS.Vương Xuân Tình (Viện Dân tộc học).

Thảo luận bắt đầu của TS. Vương Xuân Tình về những giá trị biểu tượng trong văn hóa ẩm thực người Việt. TSKH Bùi Quang Dũng nhấn mạnh đến giá trị biểu tượng trong các hành vi hàng ngày của con người và nhiệm vụ giải mã, phân tích dưới góc độ xã hội học của người nghiên cứu. TS.Mai Quỳnh Nam, ThS. Nguyễn Đức Truyền nhấn mạnh vào ý nghĩa ẩn dụ, so sánh trong kho tàng tục ngữ ca dao nói về ẩm thực của người Việt, mô hình ứng xử của người dân trong lĩnh vực ẩm thực.

Từ việc so sánh với văn hóa ẩm thực của một số nước khác trên thế giới như Mỹ, Philippin... với Việt Nam, TS. Vũ Mạnh Lợi có những nhận xét về các mô hình văn hóa ẩm thực, trang phục, với những giá trị biểu tượng khác nhau. TS. Nguyễn Duy Thiệu xuất phát từ cách nhìn dân tộc học có một số nhận xét về văn hóa ẩm thực người dân miền núi như một so sánh với những phát hiện trong nghiên cứu của TS. Vương Xuân Tình.

Tại Seminar "*Phương pháp điều tra Xã hội học*" được tổ chức ngày 26 tháng 9 năm 2001, nhóm thuyết trình bao gồm TS. Vũ Tuấn Huy với báo cáo về "*Một số yếu tố của phương pháp Xã hội học*"; NCVC Tôn Thiện Chiếu: "*Các yếu tố ảnh hưởng đến chất lượng điều tra Xã hội học*".

Các vấn đề NCVC. Tôn Thiện Chiếu trình bày bao gồm: mục đích của điều tra xã hội; các yêu cầu chất lượng của thông tin xã hội học-bao gồm tính đúng đắn, tính đại diện, độ tin cậy. Tác giả phân tích những yêu cầu và các yếu tố tác động đến tính đúng đắn, độ tin cậy, tính đại diện của thông tin xã hội học. Trong phần trình bày của mình, TS. Vũ Tuấn Huy qua báo cáo: "*Một vài suy nghĩ về phương pháp nghiên cứu xã hội học*" đưa ra 3 vấn đề cơ bản: thế nào là tư duy khoa học; ý nghĩa của sự phân loại và khái quát hóa trong nghiên cứu xã hội học; vai trò của lý thuyết trong nghiên cứu xã hội học.

Người tham gia có nhiều câu hỏi thú vị cho báo cáo viên như tính tin cậy và xác thực của thông tin, khung lý thuyết và giả thuyết nghiên cứu, cách áp dụng lý thuyết xã hội học vào các nghiên cứu cụ thể, sai số và chọn mẫu... Hai cuộc Seminar nói trên đã thu hút sự quan tâm của đông đảo người tham dự và được đánh giá là bổ ích với những nhà xã hội học cũng như giới nghiên cứu khoa học xã hội.

Tham dự các Seminar, ngoài đại diện của Viện Xã hội học, còn có đại diện của một số cơ quan nghiên cứu và giảng dạy Xã hội học như các khoa và tổ bộ môn Xã hội học của các trường đại học tại Hà Nội, các vụ, viện, trung tâm, các cơ quan nghiên cứu trong và ngoài nước có sử dụng phương pháp xã hội học, cùng đông đảo các nhà nghiên cứu trong và ngoài Viện Xã hội học và các sinh viên, nghiên cứu sinh theo học chuyên ngành Xã hội học.

TRẦN THỊ MINH THI